

KONWENT PRZEWODNICZĄCYCH SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW RP
ŚLĄSKIE 2024

załącznik do uchwały
Konwentu Przewodniczących
Sejmików Województw Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 28 lutego 2024 roku

Stanowisko
Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 28 lutego 2024 roku
w sprawie podjęcia skutecznych działań zmierzających do likwidacji
miejsc nielegalnego porzucenia odpadów

Jako przedstawiciele samorządu szczebla wojewódzkiego wyrażamy głęboki niepokój związany z małą efektywnością podejmowanych dotychczas działań mających na celu niejednokrotnie usunięcie zagrożenia dla życia i zdrowia mieszkańców naszego kraju, nie mówiąc już o oczywistych zagrożeniach dla poszczególnych komponentów środowiska.

Niezależnie od dotychczas poczynionych kroków w wyniku szczegółowej analizy problemu poddajemy pod rozwagę propozycje, które do czasu wypracowania ostatecznego rozwiązania mogłyby przyspieszyć likwidację tzw. „bomb ekologicznych”, zmniejszając zagrożenie dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi.

W pierwszej kolejności, z punktu widzenia samorządów, należy podjąć skuteczne działania mające na celu jednoznaczne określenie kompetencji organów administracji rządowej i samorządowej.

Jednym z kluczowych elementów walki z konsekwencjami procedury nielegalnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych jest zabezpieczenie źródła finansowania działań naprawczych – stabilnego i pewnego źródła finansowania, z którego poszczególne jednostki odpowiedzialne za usunięcie odpadów będą mogły korzystać. Zasadnym wobec tego wydaje się ponowne przeanalizowanie zapisów dotyczących zabezpieczenia roszczeń i urealnienie zapisów do bieżącej sytuacji rynkowej, a także rozważenie okresowych waloryzacji tych stawek w zależności od aktualnych uwarunkowań gospodarczych.

Dlatego też proponujemy wprowadzenie do ustawy o odpadach zapisów wskazujących bezpośrednio, że zadania wynikające z art. 26 i 26a ustawy o odpadach realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego wobec odpadów niebędących odpadami komunalnymi, stanowią zadanie z zakresu administracji rządowej z jednoczesnym wskazaniem zasad i terminów finansowania tego zadania. Dodatkowo

proponuje się zwiększenie środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację m.in. zadań związanych z usuwaniem porzuconych odpadów oraz uproszczenie procedur uzyskiwania tych środków przez jednostki samorządu terytorialnego z jednoczesnym rozszerzeniem katalogu zadań, które mogą zostać objęte finansowaniem Funduszu, włączenie w zakres zadań, które mogą uzyskać wsparcie w formie bezzwrotnej, również zadań związanych z wykonaniem zastępczym.

W poruszanych w przestrzeni publicznej tematach związanych z miejscami nielegalnego porzucenia odpadów wskazuje się często wybiórczo poszczególne problemy lub niejednokrotnie pomija się istotne aspekty tego zjawiska. W planowanych pracach z pewnością należy zwrócić uwagę na wielopłaszczyznowy charakter problemu i równocześnie szukać rozwiązania dla odpadów porzuconych w tzw. „starym porządku prawnym”, czyli przed wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1592) oraz odpadów, dla których możliwym będzie wykorzystanie utworzonego zabezpieczenia roszczeń, jeżeli odpowiedzialnym za odpady będzie podmiot, który takie zabezpieczenie ustanowił.

Konwent Przewodniczących Sejmików Województw Rzeczypospolitej Polskiej postuluje o przyspieszenie prac legislacyjnych mających na celu wypracowanie rozwiązań finansowych, prawnych i organizacyjnych niezbędnych do skutecznej eliminacji zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska stworzonych przez zalegające nielegalnie zgromadzone odpady, w szczególności odpady niebezpieczne. Prace takie powinny w szczególności:

- uwzględniać na etapie przygotowywania rozwiązań udział przedstawicieli samorządów,
- w pierwszej kolejności uwzględniać wypracowanie mechanizmu usunięcia już istniejących i zinwentaryzowanych miejsc nielegalnego porzucenia odpadów,
- wprowadzić do regulacji prawnych jasne kryteria finansowania zadań dotyczących usuwania odpadów niebezpiecznych przez jednostki administracji publicznej z uwzględnieniem źródła tego finansowania,
- przeanalizować możliwość określenia zadań z art. 26 i 26a ustawy o odpadach jako zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a co za tym idzie, zapewnić ich finansowanie w adekwatnej wysokości,
- doprowadzić do uproszczenia procedur związanych z powstawaniem obiektów unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, jednak z obligatoryjnym uwzględnieniem obowiązku zachowania wysokich standardów ochrony środowiska przez te instalacje,
- zmierzać do wypracowania realnych wartości zabezpieczeń roszczeń, o których mowa w art. 48a ustawy o odpadach,

- przeanalizować możliwość uproszczenia procedur związanych z wyłanianiem podmiotów odpowiedzialnych za zagospodarowanie odpadów usuwanych w ramach likwidacji składowisk odpadów niebezpiecznych.

Deklarujemy chęć ścisłej współpracy i pomocy przy pracach tych zespołów. Niestety rozwiązanie tego problemu nie nastąpi z dnia na dzień i z pewnością nie będzie łatwe, niemniej jednak podjęcie tych działań jest naszym wspólnym obowiązkiem wobec wszystkich mieszkańców Polski.

PRZEWODNICZĄCY SEJMIKU
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Mirosław Mazur